

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2488
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število račun št. 11.400

Prvi znaki pojemanja krize in kaosa

NEVARNOST VOJNE IN REVIZIJE ZAČASNO ODSTRANJENI.

Českoslovaški zunanji minister dr. Edvard Beneš je dejal te dni v nekem svojem govoru, da stopamo v zadnji štadij svetovne gospodarske krize. Morda je bila njegova sodba malo preveč optimistična, gotovo pa je vendarle, da se pojavljajo neki znaki, ki napovedujejo izboljšanje položaja kljub polomu londonske svetovne gospodarske konferen-

Prav ta konferenca je morda pokazala, da se s teorijo ne da nič doseči, da more govoriti koristno samo praksa. Po Londonu je pač očito, da je tudi svetovna gospodarska kriza kakor nevarna bolezen, ki ji zdravniki ne vejo leka. Če je organizem dovolj močan, jo premaga sam, brez zdravniške teorije. In življenje sveta je neuničljiv organizem, ki bo prejel ali slej premagal tudi krizo. Pot do izhoda se bo našla prej ali slej sama, to smo vedeli in verjeli že davno.

Če pa stopamo po besedah dr. Beneša v zadnji štadij krize gospodarstva in denarstva, je še bolj pozitivno to, da stopamo tudi že v zadnji štadij možnosti nove evropske vojne v dogledni bodočnosti, če ga morda celo že nismo prekoračili? Prav nič namreč ne maramo tajiti, da smo stali ob koncu lanskega in ob začetku letošnjega leta v ozračju, ki je bilo nenavadno napeto. Potreben je bil le en sam korak v stran, in eksplozija bi bila tu! Z njo seveda nova evropska in morda sploh svetovna vojna. Netiva je bilo povsod več ko preveč, in samo dejstvu, da so se vse države hale bližati začetnice, se moramo zahvaliti, da danes nismo sredi strašnega vojnega kaosa. Če bi se bila našla le ena sama država v Evropi, ki bi bila riskirala napad, bi bila katastrofa neizbežna. Da je bilo temu res tako, nam spričujejo dovolj glasno govori raznih odgovornih državnikov in članki vodilnih novinarjev na evropskem zapadu. Da, tik po letosnjem Novem letu je bil položaj tak, da le že ozračje samo smrdejo po novem smodniku.

Danes je ta nevarnost odstranjena; vsaj zaenkrat. Evropi je zagotovljen mir skoraj gotovo vsaj za 10 let, to pa tudi brez ozira na pakt štirih velesil, ki o tem govori, in neglede na polom razorožitvene konference v Ženevi. Tudi v tem primeru se je izkazalo, da je zmaga suha stvarnost nad boleznijo razprtij in neprestanih groženj. Zmagal je

red nad kaosom in mir nad vojno! Osti so se znatno obrusile. Sovjetska Rusija je bila po svojem notranjem in zunanjem razvoju prisiljena stopiti iz ozadja v sredino mednarodnega političnega udeleževanja. S tem so bile odstranjene morda največje nevarnosti. Druge so odstranili pakt štirih velesil in drugi slični pakti, ki so bili že sklenjeni ali se vsaj pripravljajo. Mi pakta štirih ne prečenujemo, prej podčunjujemo, v enem pa pomeni vendar pozitivno dejanje: ublažil je splošni položaj! Nesoglasja obstojajo gotovo še vedno, dasi ne vsa, so pa vendar še zelo velika, toda z orožjem v roki se ne bodo odstranjevala. Izginila bodo do možnega minima morda sama po sebi — zopet brez zaslug konferenc. Danes ali v bližnji bodočnosti bi si želeli vojnih avantur najbrže samo tisti, ki so obupali nad možnostjo doseči svoje smote naravnim, mirnim potom. Toda ti so sami dosti prestabotni, da bi se sploh mogli geniti.

Ti desperadi, ki bi jim bil tudi Mars dobrodošel odrešenik, so revizionisti, v prvi vrsti mali in med tem zopet v prvi vrsti Madžari, da govorimo brez diplomatske meglivosti. Prav s tem, da je vsaj za nekaj let onemogočena nova vojna, je onemogočena tudi vsaka teritorialna sprememba v škodo statusa quo. Pokopal jo je tudi pakt štirih velesil, dasi je imel prvotno docela drugačno namene. Na to, da bi se katera koli državna meja mogla samo za ped spremeniti mirnim potom, s pomočjo sporazume in svobodne odločitve, ne more misliti prav noben realen politik. Edine ljudi, ki so morda tako strahovito naivni, najdemo kvečjemu še na Madžarskem in v Bolgariji, ali pa katere tudi še v Nemčiji. Macdonald, sir Simon, Daladier, Paul-Boncour, Mussolini in mnogi drugi prvotiki Evrope so drugačnega mnenja. V svojem srcu namreč tudi duce Benito Mussolini ne verjame več, da bi mogel prisilit mirnim potom n. pr. države male antante, da bi odstopile Madžarski katerikoli košček svoje suverene posesti.

S pešanjem svetovne gospodarske krize, odstranitvijo neposredne vojne nevarnosti in potisnitvjem revizionističnih stremeljenj v kot se pa bližamo času, ki bo prvi solnčni dan po dolgih letih črne-ga, oblačnega obzorja.

Rusija odločujoči činitelj v Evropi

ZANIMIVA IZVAJANJA »DAILY HERALD«. STRAH, KI SE POLAŠČA VZHODA ZARADI PAKTA ŠTIRIH VELESIL.

LONDON, 20. julija. »Daily Herald« objavlja uvodnik o paktu štirih velesil. Podpisani dokument se močno razlikuje od prvotnega osnutka, ki sta ga pripravila Macdonald in Mussolini. Ta pakt ne pomeni mnogo, vendar je njegova ustvaritev izzvala v vsej Evropi veliko vznemirjenje. Sumi se, da želi v prvi vrsti Anglija oslabil Društvo narodov, ki bi ga naj zamenjala skupina velesil. Ta sum se je sedaj le še povečal. Nadalje se sumi, da bi Anglija in Italija — če ne morda tudi Francija — rade zadovoljile Hitlerjevo Nemčijo z raznimi koncesijami na škodo vzhodnih evropskih držav. Ta sumničenja so splošna in še niso izginila. Serija novih paktov o nenapadanih predstavlja močno strnjenje vrst vzhodno evropskih držav, in sicer le z ozirom na prej omenjeno nevarnost. Čudna je ironija usode, da je Macdonaldova politika uvedla sovjetsko Rusijo do tega, da je postala

eden izmed dominirajočih činiteljev v evropski politiki in voditeljica zelo močne skupine držav. Da bi se razbilo nezaupanje, ki je nastalo proti Macdonaldovi politiki, naj bi angleška vlada podala jasno in določno izjavo o svoji evropski politiki.

Japonski vpad v Mongolijo

PEKING, 20. julija. Japonsko vrhovno vojaško poveljstvo v Mandžuriji je mobiliziralo 20.000 mandžurskih vojakov in eno japonsko divizijo, katerim je bila poverjena naloga, da takoj napadejo in prečenejo oddelke generala Fenga, ki so 12. t. m. zasedli mesto Dolonor v provinci Harhar v notranjosti Mongolije. Ključni ostri obsojajo korak generala Fenga, ki je dal na ta način Japoncem povod za vpad v Mongolijo, kar bi moglo tudi sicer izzvati nove konflikte s sovjetsko Rusijo, ker spada Mongolija v rusko interesno sfero.

Otvoritev prvega kongresa JRKD

KONGRES JE OTVORIL ZAČASNI PREDSEDNIK NIKOLA UZUNOVIĆ OB NAVZOČNOSTI SKORO 4000 FUNKCIONARJEV IN DELEGATOV. POROČILO TAJNIKA MINISTRA DR. KRAMERJA.

BEOGRAD, 20. julija. V dvorani Delavske zbornice se je pričel danes dopoldne vsedrjavni kongres JRKD v navzočnosti več ministrov, 63 senatorjev, 279 narodnih poslancev, 500 delegatov banovinskih in 1.002 delegata krajevnih organizacij JRKD ter okrog 2000 drugih udeležencev. Ob 9.30. uri so prispeeli v kongresno palačo člani začasnega predsedstva stranke z bivšim ministrom Nikolo Uzunovićem na čelu. Udeleženci kongresa so jih sprejeli s silnim navdušenjem. Poleg Uzunovića sta stopala predsednik vlade dr. Srčić in strankin

generalni tajnik minister dr. Kramer. Začasni predsednik stranke Uzunović je nato pozdravil izredno mnogoštevilne udeležence kongresa in delegate, katerim se je zahvalil za udeležbo, nakar je bila poslana ob irenetičnem ploskanju vse dvorane vdanostna brzozavka Nj. Vel. kralju v Plitvice. Takoj nato je dobil besedo generalni tajnik stranke minister dr. Kramer, ki je podal v daljšem govoru sliko vsega dosedanega dela v stranki. Po njegovem govoru je bil izvoljen poseben verifikacijski odbor za overjenje delegatov oziroma pooblastil.

Ender minister za novo avstrijsko ustavo

AVSTRIJA BO POPOLNOMA SPREMENILA SEDANJO USTAVO. UVEDBA STANOVSKEGA ZASTOPSTVA?

DUNAJ, 20. julija. Po končani predsednični seji avstrijske vlade, ki je trajala do 23. ure, je bil takoj izdan odlok o imenovanju bivšega zveznega kancelarja in sedanjega predariskega deželnega glavarja dr. Enderja za ministra brez listnice s posebno nalogo, da pripravi vse potrebno za revizijo ustave in izvedbo upravne reforme. Imenovanje dr. Enderja, ki velja za najodločnejšega in najiskrenjšega pobornika demokracije v krščansko-socialni stranki, je napravilo v političnih krogih najuglednejši vtis in se splošno smatra, da je povratek k normalnim razmeram v Avstriji že na vidiku. Seveda se ne sme ta prehod v normalne razmere pričakovati kar čez noč, ker je za revizijo ustave potreben daljši študij in vsestransko delo. Dr. Ender bo ostal v Bregenzu, kamor se bodo preselili tudi vsi njegovi bodoči ožji sodelavci. Na Dunaj bo prihajal le na najvažnejše seje vlade in se bo popolnoma v miru posvetil svojemu delu, in sicer najprej proučevanju doslej izdelanih smernic in osnutkov, pozneje pa tudi izdelavi končnega elaborata. Dr. Ender bo torej na-

daljeval delo tam, kjer ga je moraj pred 2 letoma kot kancelar prekiniti zaradi intransigentnega stališča socialistnih demokratov. Ze tedaj je dr. Ender izjavil, da je delo sedanjega avstrijskega parlamenta absolutno nemogoče in je zahteval za pol leta, dokler ne bi pripravil revizije ustave. Ono, kar so socialisti demokrate takrat odklonili, so morali sedaj pod silo razmer molče sprejeti. Dr. Ender, ki uživa velik ugled pri vseh političnih strankah, je znan tudi kot najodločnejši nasprotnik narodnih socialistov in pomeni zato njegov vstop v vlado le še ostrejši kurz proti narodno socialistični stranki v Avstriji. Pred dvema mesecema je dr. Ender izrekel v zveznem svetu narodnim socialistom kratek, pa zato tem bolj odločen nagrobni govor in se je energično zavaroval pred poskusi, da bi neka skupina sanjačev, katerih neumnost in nadržanost segata do neba, prevzela nase monopol na patriotizem. Kancelar dr. Dollfuss se bo sedaj z vso ostalo vlado mogel posvetiti popolnoma obrambi države pred narodnimi socialisti, kakor tudi reorganizaciji gospodarskih sil v državi.

Naglo oboroževanje Nemčije

PARIZ, 20. julija. Pod naslovom »Porušene nemške tovarne kot mesta za novo oboroževanje« poroča »Journal«, da je že splošno znano dejstvo, da ne pride nikler toliko ljudi pred sodišče zaradi vohunstva, kakor prav v Nemčiji. Kljub odločbam versajske mirovne pogodbe se izdelujejo v Breslavi tanki, prav tako pa tudi v Oberndorfu, Magdeburgu, Eisenachu in Berlinu. V neki tovarni se izdeluje top, ki bo prekosil v marsičem nekdanjo nemško »debelo Berto«. Po navedbah lista delajo s polno paro na nemški račun tudi množštevne tovarne orožja in streljiva v Švici, na Nizozemskem, Švedskem in v Litvi.

DE JOUVENEL ZOPET V PARIZU.

PARIZ, 20. julija. Dosedanji francoski poslanik v Rimu in senator de Jouvenel je prispel včeraj dopoldne ob 9.50 uri v Pariz.

GRŠKA POSTANE ZOPET MONARHIJA?

ATENE, 20. julija. Monarhistična agitacija na Grškem se vedno bolj širi. Odbor ljudske stranke v Solunu je sklenil, da se v Grčiji izvede monarhistična restavracija in da se izvoli za kralja princ Nikolaj, ki živi sedaj v Parizu.

HENDERSON V PRAGI.

PRAGA, 20. junija. Semkaj je prispel včeraj popoldan ob 13.40 uri v spremstvu šefa razorožitvene sekcije pri Društvu narodov Aghnidesa predsednik ženevske razorožitvene konference Artur Henderson, ki bo obvestil zunanjega ministra dr. Beneša, ki je itak glavni poročevalec razorožitvene konference, o svojih razgovorih in pogajanjih v Londonu, Parizu, Rimu in Berlinu ter o bodočem delu konference. Danes bo Henderson odpotoval z avtomobilom v Monakovo, nakar se bo vrnil v Pariz.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z AVSTRIJO.

DUNAJ, 20. julija. Tukašnji jugoslovanski poslanik Nastasijević je predstavil včeraj zveznemu kancelarju dr. Dollfussu člane jugoslovanske delegacije za sklepanje trgovinske pogodbe med obema sosednjima državama. Popoldne je predstavil poslanik člane delegacije trgovinskemu ministru Stokingerju.

REVIZIJA USTAVE V ROMUNIJI.

BUKARESTA, 20. julija. V vladnih krogih se govori, da se pripravlja revizija ustave, po kateri naj bi se izvedlo razširjenje kraljevskih pooblastil. Obenem naj bi se izvedla tudi revizija agrarne reforme.

Dnevne vesti

Razmesarjeno truplo na ptujski železniški progi

Nepojasnjena smrt možkega s sokolsko legitimacijo.

Danes zjutraj so našli železniški uslužbenci pri službenem obhodu proge Pragersko-Kotoriba med postajama Sv. Lovrenc na Dravskem polju—Ptuj sredi med tračnicami grozno razmesarjeno možko truplo, čigar posamezni deli so ležali razmetani več deset metrov po okrvavljenem tiru. Očividno je bilo, da je neznanca povozil nočni vlak in ga nepopisno razkosal. V raztrganem in s krvjo prepojenem suknišču nesrečnega je bila najdena sokolska legitimacija, glaseča se na ime Martina Gumzeja, člana Sokolskega društva pri Sv. Juriju ob južni železnici. Kako je prišlo do tragičnega dogodka, zaenkrat še ni znano, dognati pa bo to skušala uradna komisija, ki bo tudi morala ugotoviti, če je ponesrečenec identičen s prej navedenim. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, kjer bo tudi pokopano na tamkajšnjem pokopališču.

Iz seje mestnega sveta. Na seji v torek zvečer dne 18. t. m. je mestni svet podelil gradbena dovoljenja: Veroniki in Antonu Kubišu za preureditev zgradbe v Masarykovi ulici 22, Franju Rateju za zgradbo visokopritlične stanovanjske hiše v Aljaževi ulici, Podpornemu društvu železniških delavcev in uslužbencev v smrtih primerih za adaptacije pritličja na Ruški cesti 7, Ivanu Šumljaku za gradnjo enonadstropne stanovanjske hiše v Turnerjevi ulici 33, Milošu Osetu za gradnjo 3-nadstropne stanovanjske hiše na Glavnem trgu 21, Franciški in Michaelu Domiterju za gradnjo visokopritlične stanovanjske hiše ob Betnavski cesti, Antonu Vodopivcu za gradnjo enonadstropne stanovanjske hiše v Aljaževi ulici, dr. Antonu Levecu za preureditev in nadzidavo nadstropja na Aleksandrovi cesti 61, Antoniji in Juriju Zidanšku za gradnjo prizidka na dvoriščnem plosopju pri hiši v Židovski ulici 8, tvrdki »Unio« družbi z o. z., tovarni kemičnih in tehničnih izdelkov za gradnjo prizidka za pisarno, tvornici J. Hutter & drug za gradnjo skladišča za bombaž pri tovarni ob Motharjevi ulici, Matildi in Mariju Pohlju za preureditev kavarniških prostorov, Mariborski tekstilni tvornici d. z. o. z. za gradnjo tkalnice ob Motharjevi ulici. Uporabna dovoljenja pa so dobili: Mariborska tekstilna tvornica d. z. o. z. za povečano kotlarno v tovarni ob Motharjevi ulici in Hutter & drug za vratarsko in stanovanjsko hišo. Na seji so obravnavali tudi več personalnih zadev.

Iz železniške službe. Pomožni oficijal na železniški postaji v Poljčanah g. Josip Maričnik in oficijal na mariborskem glavnem kolodvoru g. Tomaž Deutscher sta bila premeščena v oddelek za kontrolo dohodkov pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani je postavljen v 7. položajni skupini za kontrolorja na postaji Maribor glavni kolodvor g. Franc Lovrec, dosednji kontrolor iste položajne skupine in postajni načelnik v Poljčanah.

Poroke. V zadnjih dneh so se poročili v Mariboru: vulkanizer Edvard Peteln in krojačica Anica Prašeljca; strojni ključavničar Friderik Čertes in krojačica Valtrauda Ranerjeva; tkalski mojster Ferdinand Aberer in šivilja Hildegarda Studenčnikova ter ključavničar Franc Bezget in posestnikova hči Franciška Čugmasova. Obilo sreče!

Umrl je v Prešernovi ulici št. 2 v starosti 79 let vpokojeni magistratni pisarniški ravnatelj g. Ivan Kleebinder, ki je bil svojčas ravnatelj pisarne mestnega knjigovodstva. Pokopan bo jutri popoldne na pobeškem pokopališču.

Za sodelovanje pri Kreftovi zgodovinski drami »Celiški grofje«, ki jo bo mariborsko gledališče uprizorilo o priliki Mariborskega tedna na prizorilo, potrebuje uprava gledališča veliko število dam in gospodov. Kdor želi sodelovati, se naj zgleda pri dnevni gledališki blagajni, ali pa pri prvi zadevni važi. Ni bo pravčasno javljena po dnevnikih.

Počastitev spomina prof. dr. Karola Glaserja. Predvčerajšnjim je bila v Hočah pri Mariboru velika spominska svečanost v počastitev spomina velikega slovenskega rodoljuba, učenjaka in javnega delavca, pokojnega profesorja g. dr. Karla Glaserja, ki je umrl pred 20. leti in sniva svoj večni sen v tili rodbinski grobnici na pokopališču v Hočah. Najprej je opravil slovesni rekvjem z mašo dekan g. Sagaj ob asistenci kaplanov gg. dr. Meška in Juranoviča. Navzoči so bili mimo pokojnikovih otrok, hčerke ge. Eleonore Šverljugove, dvorne dame in žene ministra n. r. ter senatorja, njenega moža g. dr. Šverljuge in sina pokojnikovega g. dr. Vlada Glaserja, odvetnika v Beogradu tudi gostje iz Maribora, med njimi ravnatelj v p. g. dr. Tomišek in profesor g. dr. Dolar, mnogoštevilni Hočani, vsa šolska mladina in okoličani. Po cerkvenih opravilih je odšel ves sprevod na tamkajšnje pokopališče, kjer je po žalostinki domačih pevec orisal dekan g. Sagaj veliko in plodonosno življenje našega prvega orača na ledini slovenske slovstvene zgodovine in velikega prijatelja ter dobrotnika svojega naroda. Ko je zaplavala nad zadnjim domom velikega pokojnika druga narodna nagrobnica, je množica s tiho hvaleznostjo v srcu zapustila pokopališče.

Mestna organizacija JRKD za III. okraj Melle poziva svoje člane na izredni sestanek dne 23. t. m. v gostilni Košir. Prosimo točne udeležbe zaradi priprav za veliki manifestacijski shod, ki bo 15. avgusta v Mariboru.

Krajevna organizacija JRKD pri Sv. Marjeti ob Pesnici je bila ustanovljena v četrtek 6. t. m. Pri ustanovnem sestanku je o programu stranke govoril tajnik okrožne organizacije g. dr. Miloš Vauhnik iz Maribora. Zbrani so obenem izvolili krajevni odbor, ki prične takoj poslovati.

Državna cesta od Špilja do Maribora je v takem stanju, da nam ne dela časti. Kakšen utis morajo imeti tujci, ki na raznih vozilih po krasno urejeni cesti Lančarjevega drevoreda nad Špiljem privozijo preko državne meje na to našo, osobito med Košaki, Pesnico in Cirknico tuintam naravnost desolatno cesto! Res, skušajo se popraviti in zakriti nastala cestna korita z vsakdanjimi cestarskimi opravili, a vse to izda le mimogrede. Merodajne oblasti prosimo, da se zavzamejo za temeljito, velikopotezno popravo te važne državne ceste!

Vse bi rado k vojaški godbi. Pred nekaj dnevi je bil v listih objavljen razpis vojaške godbene šole v Vršču, da se sprejme z novim šolskim letom v šolo 50 gojencev. Na ta razpis je prišlo na tukajšnji mestni vojaški urad po podrobne informacije samo iz Maribora in bližnje okolice doslej že nad 300 interesentov. To je pač dovolj nazorna slika današnjih težkih dni, ko primanjkuje kruha in dela.

Glede bolgarskih vrtnarjev na mariborskem živilskem trgu so prosili v posebni vlogi mariborski vrtnarji že meseca junija mestno tržno nadzorstvo, da bi se bolgarskim vrtnarjem sploh prepovedalo prodajanje zelenjave v Mariboru. Ker pa je taka prepoved sploh izključena, je mestni tržni odsek na svoji zadnji seji sklenil predlagati, da se bolgarski vrtnarji premeste na Rotovski trg, kjer naj bi plačevali trojno običajno pristojbino za zavzeti prostor. Z zadevo se bo bavil in tudi izrekel odločilni sklep na svoji prihodnji seji mestni svet.

Povabljenim umetnikom, ki so se prijavili k udeležbi pri razstavi »Madone slovenskih slikarjev« o priliki jesenskega velesoja javljamo, da norajo biti dela najkasneje do 25. avgusta t. l. na velesoju (paviljonu N.). Uprava velesoja.

Vsi člani »Nanosa« se pozivajo, da se polnoštevilno udeležijo nocojšnjega širšega članskega sestanka v društvenem lokalu, na katerem se bodo reševala zelo važna vprašanja tukajšnje emigracije. Predaval bo tudi tov. Viher. Naj nihče ne izostane!

Lutkarje Sokola Maribor-matica (odbornike odseka in igralce) vabim na važen sestanek, ki se bo vršil v petek, dne 21. t. m. ob 10. uri v društveni sobi. — **Pridite vsi in točno! Predsednik odseka.**

Važen napredek beleži akcija naše agilne Protituberkulozne lige za zgradbo azila za tuberkulozne bolnike v Mariboru. Odbor društva je namreč na svoji zadnji seji storil sklep, da se v doglednem času skliče konferenca liginih funkcionarjev in v poštev prihajajočih strokovnjakov v svrhu razgovora o kraju, kjer se naj zgradi azil, in o njegovi obliki in svrhi. Protituberkulozna liga je napela vse svoje moči, da prelepe načrte čim prej uresniči. Naloga našega prebivalstva pa je sedaj, da ostane še v naprej naklonjeno človekoljubni akciji, ki se bo mogla izvesti v doglednem času samo takrat, če se bo vsak prebivalec našega mesta in okolice zavedal svojih socialnih dolžnosti, ki jih ima do svojih trpečih sester in bratov. Redni mesečni prispevek je tako malenkosten, da ne sme biti nikogar, ki ne bi sodeloval pri uresničenju tega, za naše mesto tako važnega načrta!

Elektrifikacija Krčevine še vedno ne more zavzeti odločilnega stadija. Stroški, ki bi jih zahtevalo mariborsko elektriško podjetje za elektrifikacijo Ribniškega sela in sosednih, v krčevinsko občino spadajočih območij, so preračunjeni na 315.000 Din. Mariborska mestna občina je pripravljena prispevati 30.000 Din, dočim je banovina votirala v ta namen krčevinski občini že znesek 10.000 Din. Mimo tega pa bi morala nositi krčevinska občina tudi stroške za postavitev električnega daljnovođa, s katerega bi se pozneje elektrificiralo tudi območje občine Rošpolj. Pogajanja se bodo nadaljevala in je upati, da bo čimprej dosežen sporazum v korist vsega prebivalstva v tem delu mariborske okolice.

Potrebno javno delo. V prihodnjih dneh se bodo pričela gradbena dela na ureditvi in zgraditvi potočka, ki priteka po jarku in cesti izza Kalvarije proti mestnemu parku. V ta namen je krčevinska občina že prispevala znesek 5000 Din.

Zveza bojevnikov v Ljubljani razpuščena. Z odlokom banske uprave dravske banovine z dne 15. t. m. je bila na podlagi § 11. zakona o društvih, shodih in posvetih razpuščena Zveza bojevnikov v Ljubljani, ker se je kot nepolitično društvo udeleževala tudi politično in s tem preokorajala svoj statutarni delokrog. Kakor se doznava, je iz istih razlogov odložil predsedstvo te organizacije tudi general g. Rudolf Maister. Uradno se je namreč ugotovilo, da se društveni funkcionarji na zborovanjih Zveze v zadnjem času v raznih krajih naše banovine niso držali okvira oblastveno odobrenih pravil, temveč so se v svojih govorih spuščali izrazito na politično polje.

Še dva procesa proti liškijm vstašem. Včeraj se je pričel pred državnim sodiščem za zaščito države v Beogradu proces proti 3. skupini liških vstašev, ki je bil tudi že končan in ho sodba verjetno razglašena še danes. Proti četrti skupini vstašev, ki šteje 9 članov, pa bo razprava na okrožnem sodišču v Gospiču.

Občinske volitve tudi v donavski banovini. Po informacijah iz Beograda bodo v bližnji bodočnosti razpisane občinske volitve tudi v donavski banovini, ki naj bi se vršile 17. septembra t. l.

Kino Union. Danes zadnji dan »Poročno potovanje v troje« itd. Od jutri petka dalje veliki eksotični senzacionalni pustolovni vefilm »Maradu«.

Grajski kino. Danes zadnji dan krasen zvočni film Smetanove komične opere »Prodana nevesta«. V glavni vlogi Jarmila Novotna in Domgraf Fassbänder. Jutri petek: Kalmanova »Grofica Marica«, Hubert Mariška, Dorothea Wieck, Ernest Verebes in Szöke Szakall.

Ko se začno krvne cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice za redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Mojstri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Josefove« grenčice, ker odpravi zastajanje v želodčnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 15,5 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 13,5 stopinj C; barometer je kazal pri 191 stopinjah 742 reduciran na ničlo 730,7; relativna vlažnost 81. Vreme je tiho in jasno.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, pri bolečinah v kolku, utrujenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osloboditev od občutkov tesnobe.

Naši požrtvovalni pevci »Jadranaši«. (Dopis z meje.) Kdor motri delovanje raznih naših narodnih društev v Mariboru izza dobe po prevratu, se mora nehoti ustaviti pri pevskem društvu »Jadranaši«, ki ga vsa leta vodi neumorni, skoz in skoz nesebični g. Lah. Vzemite mariborske ali druge liste, bodisi prva leta po prevratu ali ostala leta vse do danes, pa težko zasledite kakšno veliko prireditelje, ker ne bi sodelovali »Jadranaši«, ki so postali zato popularni in priljubljeni ne le v mestih in trgih, marveč tudi v najoddaljenejših vaseh. Pa bo kdo rekel, ker so mu razmere neznane, da morajo potem takem ti naši »Jadranaši« pač biti gmotno na dobrem, morda premožni posestniki ali dobro plačani nameščenci in slično! In vendar je nasprotno! So to tako nizko plačani nameščenci, da je človeku uganka, kako sploh lahko eksistirajo. Da, celo taki so vmes, ki od dneva do dneva iščejo svoj vsakdanji kruh, vmes celo brezposelni. »Tu se špegalj, grešna duša«, bi lahko rekli mnogokaterim našim, eksistenčno dobro, celo tudi sijajno podprtim narodnjakom, kojih deviza je ob nedeljah in praznikih vse prej kam drugam, kakor k narodnim prireditvam. In se še potem čudimo pojavu pomankanja nekdanjega narodnega idealizma pri doraščajoči mladini? Bilo bi zanimivo in dokaj obširno poglavje, vzeti enkrat pod drobnogled zadevo »šekojednost« naših gotovih krogov. Idealizem naših »Jadranašev« je prav res edinstven in bi zato priporočali vsem zavodom, javnim korporacijam in sličnim činiteljem, da se o priliki svojih računskih sklepov, proračunov itd. spomnijo z izdatnimi prispevki pevskega društva »Jadranaši« ter vsaj tako odobrijo in podprejo eminentno nacionalno misijo, ki jo že tolika leta vztrajno in vzorno vrši ta gmotno reven, a idealno bogat pevski zbor! M. V.

K naši policijski vesti o prijemu včmilcu pred dnevi smo naknadno izvedeli, da je g. Dušan Kamenšek le prevzel kot pooblaščen preprodajalec v komisijiško prodajo gosli, ki jih je prodal neki tretji osebi, pri kateri so bile tudi najdene. Gosli, o katerih pa ni vedel, da so bile ukradene, so bile zaplenjene pri tem kupcu in vrnjene lastniku. Tudi ostali očitki g. Kamenšku o nekih drugih grehih so po izvršeni preiskavi brez podlage.

Potrebno pojasnilo k napadu na g. Stigerja. Na podlagi točne preiskave in uradnih ugotovitev objavljamo resnici na ljubo, da se je g. Stiger vračal nič drugega sluteč skozi Betnavski gozd domov na Reko, ko je bil v temi nenadoma napaden od štirih možkih, med katerimi je spoznal le enega. Napadalcu so navelili nanj, misleči, da je on odvedel iz gostilne, kjer so poprej pili, Amonovo dekle. Pri tem je dobil g. Stiger nevarne udarce z nožem po glavi. Seveda se je takoj nato pojasnilo, da je bil g. Stiger popolnoma po nedolžnem napaden, ker je odvedel dekle proti domu na prošnjo gostilničarja neki F., ker se je bilo bati, da bi jo Amon v razburjenosti še nadalje pretepal. O kakem vmešavanju g. Stigerja v zasebne zadeve Amona in njegove družbe, kakor tudi o kakem roparskem napadu ne more biti niti govora.

Dve nezgodi. V ponedeljek je padla 65letna delavka Antonija Zelšakova iz Spodnjega Jakobskega dola pri Mariboru tako nesrečno, da si je zlomila levo roko. Predvčerajšnjim pa je spodrsnilo na lestvi 40letnemu brusarju Josipu Lesniku iz Prešernove ulice na Tezmem in je padel kakih 5 metrov globoko na tla. Pri padcu se je nevarno poškodoval na čvi roki in na obrazu. Oba poškodovanca sta bila prepeljana na zdravljenje v mariborsko bolnišnico.

Tudi na mestni policiji se je že pojavil čas kislih kumaric. V zadnjih 24 urah je prejela policija 7 prijav, v svoje zapore pa je spravila na hladno nekega Ivana B. in Jurija V. zaradi pijanosti. Jožefa F. zaradi beračenja. Ano F. zaradi prenevanja novratka in nekega Vekoslava B. zaradi splošnega suma.

Komisija za pregled in razredbo sadja

VAŽNA ODREDBA BANSKE UPRAVE ZA NAŠE SADNE PRODUCENTE IN IZVOZNIKE.

Bliža se čas dozorevanja sadja in kar vse kaže, bo tudi letos izvoz ugoden. S tem bo zopet mnogo pomagano našim kmetovalcem, ki drugod svojih pridelkov itak ne morejo spraviti tako zlahka v denar in ne po ugodnih cenah. Da bi se nanje sadje v svetu čim bolj uveljavilo in bi pridobljena tržišča tudi ohranili, je banska uprava naše banovine imenovala posebno komisije za pregled in razredbo našega sadja.

V Mariboru predseduje komisiji okrajni kmetijski referent za levi breg, njegov namestnik in član je g. Franjo Aplenc, instruktor vinarske in sadjarske šole v Mariboru, ostali člani pa so gg. Franc Fras, župan in ekonom v Dobrenju, Josip Blažević, ekonom v pokoju v Studencih in Anton Kerenčič, župan in posestnik na Ranci. V Ptujju predseduje komisiji okrajni kmetijski referent v pokoju g. Josip Zupanc, namestnik je okrajni kmetijski referent v Ptujju, člana pa sta: Ludvik Sagadin, tajnik cestnega odbora v pokoju v Ptujju in Ivan Kosi, okrajni kmetijski referent v pokoju v Podgorcih pri Veliki Nedelji. — V Celju predseduje komisiji okrajni kmetijski referent v Celju, člana pa sta gg. Miloš Levstik, nadučitelj v pokoju na Miklavževem hribu št. 22, občina Celje okolica in Franc Garičan, posestnik v Višnji vasi pri Vojniku. — V Murški Soboti predseduje komisiji okrajni kmetijski referent v Murški Soboti, člana pa sta gg. Albin Dular, ekonom na kmetijski šoli v Rakičanu in Avgust Kampl, trgovec v Nuskovcih pri Rogoševcih. — V Ljutomeru predseduje komisiji okrajni kmetijski referent v Ljutomeru, člana pa sta gg. Avgust Lučkačič, načelnik železniške postaje v Ljutomeru in Jože Bratuš, posestnik ter drevesničar v Ljutomeru.

Komisariji za nakladalne postaje na železniških progah so: Petrovče—Zalec—Št. Peter, okrajni kmetijski referent v Celju; Polzela—Šoštanj g. Franc Plesec, posestnik v Šmartnem ob Paki; Pesje—Velenje—Paka g. Vinko Stopar, nadučitelj v Velenju; Gornji Dolič—Slovenjgradec, okrajni kmetijski referent v Slovenjgradu; Dravograd okrajni kmetijski referent v Prevaljah; Št. Jurij—Grobello—Ponikva g. Franc Vardjan, strokovni učitelj na kmetijski šoli ob južni železnici; Št. Vid—Mestinje, okrajni kmetijski referent v Šmarju pri Jelšah; Poljčane—Zreče, okrajni kmetijski referent v Konjicah; Kostričnica—Rogaška Slatina—Rogatec, okrajni kmetijski referent v Šmarju pri Jelšah; Slov. Bistrica—Pragersko, g. Vinko Gornjak, član banskega sveta in ekonom v Slov. Bistrici; Rače—Ho-

če, okrajni kmetijski referent za okraj Maribor desni breg; Pesnica, okrajni kmetijski referent za Maribor levi breg; Cerknica—Št. Ilj, g. Janko Šmarčan, oskrbnik v Jareninskem dvoru, pošta Jarenina; Limbuš—Fala, g. Janko Šumenjak, vodja trsnice v Pekrah, pošta Limbuš; Sv. Lovrenc—Trbonje, g. Ivan Mravljak, ekonom in sadjar na Vuhredu; Cirkovce—Ptuj, okrajni kmetijski referent v Ptujju; Moškanjci—Ormož, g. Ivan Kosi okrajni kmetijski referent v pokoju v Podgorcih pri Veliki Nedelji; Središče ob Dravi, g. Anton Kolarič, župan v Središču; Križevci pri Ljutomeru, okrajni kmetijski referent v Ljutomeru; Bučečevci—Gornja Radgona, g. Joško Glaser, upravnik banovinske trsnice in drevesnice v Kapeli, pošta Slatina Radenci; Gornji Cmurek, g. Viktor Meitz, posestnik in član občinskega sveta v Tratah; Vržeč—Dokležovje, okrajni kmetijski referent za okraj Ljutomer; Beltinci, g. inž. Franc Mikuš, ravnatelj semenogojne postaje v Beltincih; Puconci—Hodoš, okrajni kmetijski referent v Murški Soboti; Dolnja Lendava, okrajni kmetijski referent v Dolnji Lendavi.

V krajih, za katere ni postavljen komisar, izvrše pregled in razredbo sadja komisar iz najbližjega okraja ob izvoznikovih stroških za pot; če bi tega ne bilo, pa okrajni kmetijski referent. Za svoje delo prejmejo člani komisije in komisari nagrade v znesku 80 Din na dan iz sredstev državnega proračuna. Komisije in komisari vrše svoje posle po določilih tretjega oddelka navedenih pravilnikov. Naredba banske uprave z dne 10. septembra leta 1931. VIII. številka 4891/17 se razveljavi in člani komisij ter komisari, imenovani s to odredbo, se razrešujejo dolžnosti, kolikor niso s to odredbo vnovič postavljeni v funkcijo.

Sokolstvo

Sokolska četa Sv. Marijeta ob Pesnici se iskreno zahvaljuje Sokolskemu društvu Maribor III, ostalim sosednim sokolskim edinicam, pevskemu zboru »Jadrana«, kolesarskemu društvu »Perumu«, vojakom 45. pehotnega polka in gojencem podčastniške šole v Mariboru, vsem rodoljubom iz Maribora in okolice ter vsem domačinom, ki so s sodelovanjem, z darili, z udeležbo ali kakorkoli pripomogli k našemu, nad vse pričakovano sijajno uspelemu nastopu dne 9. t. m. Obenem prosimo vse, da ostanete naši četi in njenemu težkemu obmejnemu udeleženju naklonjeni tudi še vnaprej. Zdravo! Za odbor: Vanda Mirko, t. č. starosta.

Sport

Drevi Maribor: Železničar

Na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu bo drévi ob 17.30 tekma za pokal mariborskega medklubskega odbora, in sicer se bosta srečala ISSK Maribor in SK Železničar. Oba nasprotnika bosta nastopila v najmočnejših postavah, tako, da obeta današnja tekma nuditi dober nogomet. Vsa dosedanja srečanja med obema rivaloma so bila vedno napeta, zato upravičeno pričakujemo, da bodo tudi danes prijatelji nogometnega sporta prišli na svoj račun.

Prva lista najmočnejših teniških igralcev v Mariboru. Teniški turnir za prvenstvo Maribora se je včeraj končal. Drugo mesto v tem turnirju je zasedel Holzinger, ki je porazil Berganta 7:5, 9:7, 6:4. V damskem tekmovanju je zasedla drugo mesto gđc. Hribarjeva, ki je zmagala nad go. Babičevco s 6:4, 6:4. Na podlagi doseženih rezultatov je vodstvo turnirja izdalo naslednjo listo najmočnejših igralcev v Mariboru, in sicer: gospodje: 1. Hitzl, 2. Holzinger, 3. Bergant, 4. in 5. Halbärt in Pušenjak, 6. Voglar, 7. inž. Černigoj, 8. Mazi. Leyrer, dr. Blanke, Gasparin, Poš in Fabijan niso bili klasificirani. Dame: 1. Ema Lirzerjeva, 2. Breda Hribarjeva, 3. Babičeva, 4. in 5. Krausova in Thalmanova, 6. Boričeva. Brez klasifikacije je ostala ga. Ravnikova.

Romunski nogometaši v Mariboru. Z Romuni živimo že v vsem povojnem času v političnem zavezništvu in tudi naši sportni stiki s sosedno zavezniško kraljevino so v splošnem zelo živahni. Spominimo se le tekmovanj za pokal našega kralja, ki se je pričelo ob priliki poročnih slovesnosti našega kraljevskega para v Bukarešti in potem nadaljevalo tekom več let. Razen tega smo z Romuni udeleženi v borbah za balkanski pokal in končno smo si ostri konkurenti v balkanski olimpiadi. Od vseh teh precej močnih sportnih stikov ni doslej odpadlo na Slovence prav nič. V nedeljo 23. t. m. pa se bo nudila redka prilika v naši sredini pozdraviti prvaka Bukarešte RFC Bucuresti, ki bo ob 17.30 na igrišču ISSK Maribora odigral proti SK Železničarju prijateljsko tekmo.

Prvenstvo Dravske banovine v rokoborbi se bo letos odločilo v Mariboru, in sicer v dneh 5. in 6. avgusta. Tekme bodo v okviru prireditve Mariborskega tedna. Prireditelj bo SSK Maraton.

Zagrebska Viktorija in SK Split se srečata v nedeljo 23. t. m. v Zagrebu. To bo prva tekma med obema nasprotnikoma za vstop v nacionalno ligo.

Revanzna nogometna tekma Beograd: Zagreb bo 2. avgusta v Zagrebu.

ISSK Maribor, nogometni odsek. Jutri, v petek 21. t. m. ob 21. bo sestanek pri »Orlu«. Vabijo se naslednji gg.: Tomazič, inž. Vodeb, Kurnik, Gustinčič, Konič in dosedanjí odborniki nogometnega odbora ter gg. igralci prvega, rezervnega in old boys moštva. Udeležba je za vse strogo obvezna. Neupravičen izostanek ima za posledico izbris iz sekcijskega članstva. Sestanek juniorjev se bo sklical naknadno. Načelnik.

Ptuj

Kataster izseljencev. Radi sestave točnega katastra naših izseljencev v Avstriji, vabi mestno načelstvo vse one osebe, ki imajo v Avstriji svoje in sorodnike, ki so naši državljani, bodisi da živijo stalno ali začasno, da se zglasijo pri mestni policiji do konca julija t. l., da podajo potrebne podatke.

V torek 18. t. m. so spremili k večnemu počitku pekovskega mojstra Andreja Rakuša pri Sv. Urbanu. Pogreba se je udeležila velika množica ljudstva, domaći Sokol, kojega starosta je bil pokojni, z domačo godbo na čelu. Častno zastopan je bil ptujski Sokol, kakor tudi zadruga pekov iz Ptujja s pevskim zborom. Cerkevne obrede sta opravila ptujski prošt dr. Žagar in domači župnik.

Nezgode in nesreče. Hudo se je ponesrečil posestnik Ivan Gozdek iz Rogoznice pri Ptujju. Pri mlatenju žita ga je zgrabil mlatilni stroj za desno roko in jo grozno razmesaril; 3 prste mu je kar odtrgalo. Prepeljali so ga v ptujsko bolnišnico. Martin Zavec, posestnik iz Zaborcev pa se je pri žetvi tako nevarno porezal s srpom na levi nogi, da so ga morali spraviti v bolnišnico.

Zvočni kino Ptuj predvaja v soboto 22. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 23. t. m. ob 18.30 in 20.30 komedijo »Moja boš!« z Viljemom Fritschem in Elzo Elster v glavnih vlogah. Kot dodatek Foksov tednik in kulturni film ZKD.

Skromnost.

Nadvojvoda Albert je bil mož angleške kraljice Viktorije. Kraljica je bila večkrat proti svojemu možu ohola in nepravilna. Pa se je neki dan tako razsrdil zaradi tega, da se je zaklenil v posebno sobo in se dolgo ni prikazal.

Kraljica ga je šla poiskat, pa je potrkala na njegova vrata.

»Kdo je?« je vprašal nadvojvoda Albert.

»Viktorija, angleška kraljica. Odprite!«

»Ne odprem vaše Velikanstvo.«

Kaj je hotela drugega, kakor da se je obrnila. Čez nekaj časa pa je zopet prišla k vratom in zopet potrkala.

»Kdo je?«

»Viktorija, tvoja žena. Odprite...«

»A, moja žena! Takoj odprem.«

Harry Sheff:

Med Kitaici

Šel je, da pripravi čaj. Tedaj so se začeli koraki. Vstopila je elegantno oblečena dama, ki ni bila več mlada. »Vi ste Kwon Yick?« »Sem.« »Segla je v torbico. Vzela je iz nje kos papirja, popisanega s kitajskimi črkami.« »Prosim, vrnite mi, kar sem vam na list izročila pred sedemnajstimi leti!« Kitajec je listek pogledal. Zanihal je s telesom nazaj, kakor bi ga bil kdo sunil s pestjo: »Kaj — zahtevate? — Vi — Vi, gospa! To — je bil...« »Ali ste napravili vi ta listek?« »Sem! Moja pisava je. To je bilo od vas nečloveško, da ste zavrgli tako ljubko dete!« »Gospa je sklonila glavo. Takoj jo je spet dvignila.« »Vem, da vam dolgujem mnogo zahvale. Zato vas bom kraljevsko obdarovala. Toda nisem mogla drugače. Vrnite mi sina, da ga pritisnem na svoje srce!« »Moje ga sina? Sedemnajst let sem bil njegov oče. Zdaj mi ga hočete vzeti? Bil sem njegov vzgojitelj, učitelj in prijatelj. Zanj bi dal v svoji revščini svojo srčno kri. Vse sem žrtvoval, da sem ga dostojno vzgojil. Vi pa pridete in ukazete:

»Vrgla sem te v blato, čeprav sem tvoja mati. Zdaj mi ugajaš. Lep si in ljubeznjiv. Zahtevam te nazaj! Ne boš!«

»Da, upam, da bo v njem prirodni čut prevpil vse drugo!«

»Gospa! Motite se!« se je tedaj oglasil Jurij, ki se je bil vrnil. »Moj oče mi je vse povedal. Pri njem ostanem!«

Prebledela je. Razprostrla je roke in vzkljnila:

»Moj sin! Moj otrok!«

Mladenič ji ni padel v naročje. Niti zme nil se ni zanjo.

Zajokala je:

»Dobro! Priborila si te bom siloma!«

Obrnila se je in odšla.

Kwon Yick je objemal svojega posinov ljenca. Mrmral je kitajske zakletve, ki jih je znal še z doma. S temi molitvami je odganjal od hiše sovražnike, bolezní in nesreče.

Drugi dan se je oglasil eden najboljših odvetnikov. Takoj je Kitajcu ugajal s svojim mirnim ponašanjem. Povedal mu je vso zgodovino nesrečne matere in mladega Jurija.

Bila je neizkušena krasotica. Brez dovoljenja staršev se je poročila z nekim cirkuškim igralcem. Odšla je z njim iz Evrope. Hitela sta za srečo v Ameriko.

On je kmalu pričel z njo grdo ravnati. Ljubila ga je in potrpeala. Da bi bila še bolj skupaj, se je tudi sama izučila. Postala je umetnica na trapecu.

Mož je izgubil službo. Zdaj je dožil otroka, češ, da je dete v zapreko pri nju-

nih stremljenjih. Zahteval je, da se ga mora iznebiti, sicer jo zapusti. Obupana ni vedela, kaj bi storila.

Mož se je namenil v Kolorado iskat dragih kovin. Prosila je po najdeniščnicah. Nikjer niso hoteli sprejeti otroka. Obupana je tavalala ponoči po Chinatownu. Zgledala je pri Yicku luč. Porodila se ji je nova misel. Izročila je Yicku dete.

Nekaj let je potovala z možem po zapadu. Srečna nista bila. Ona ga zdavnaj ni več ljubila, ker jo je oropal otroka. Neki kopač zlata je moža v prepiru ubil. Ostala je sama. Poizkusila si je zasluziti kruh s svojo umetnostjo na trapecu. Uspelo ji je. Naposled se ji je nasmehtila sreča. Bogat živinorejec iz Moubourna se je zanimal zanjo. Bil je vdovec. Želel je dobiti svoji hčerki ljubečo mater. Vzel jo je.

Ona bi bila prišla že prej. Pa je mož zbolel in dolgo bolehal. Ko je umrl, je takoj prihitala v Ameriko po svojega sina.

Starec odvetnika zdaj niti pogledal ni. Sin mu je potulil desnico:

»Pozdravljam svojo mater. Ne jezim se več nanjo. Naj pride še večkrat sem! Jaz ostanem pri svojem očetu.«

3.

In potem se je začela pravda za otroka.

Sodnik je rekel mladenci, naj se sam odloči in pove, ali ostane pri svojem krušnem očetu ali gre z materjo in zapusti

Yicka, ki ga bo mati bogato obdarovala.

»Ostanem pri svojem,« je izgovoril Jurij in presenečen umolknil. Pred seboj je zagledal dekle, o kateri je sanjal in jo tolikokrat srečal. Samo roke mu je bilo treba iztegniti, pa bi jo bil držal v objemu. To ga je zbegalo.

Bistrovidna mati je takoj opazila:

»Sin moj! Ne obojavljaj se! Ljubeča srca te pričakujejo. Tudi moja hči bo srečna, če se združimo!«

Tedaj je v fantu trenutno zatonila otroška ljubezen. Ponudil je materi obe roki.

Gledalci so pričeli ploskati. Vsi so mu želeli mnogo sreče.

Jurij je hipoma kriknil:

»Moj oče? Kje je?«

Kitajca ni bilo nikjer. Skrivaj je odšel.

Jurij je hotel takoj za njim. Pa sta ga mati in dekle pregovorili, da je ostal čez dan z njima.

Ko se je zvečer vrnil k Kwon Yicku, je bila hiša temna.

Trkal je. Prišel je neki tujec. Povedal mu je, da je Yick hišo prodal in se vrnil v svojo rodno deželo.

Mladenič je prebledel in bridko zajokal. Odšel je...

Čez pol leta pa je dobil iz Kantona lepo pisano kitajsko pismo. Stari Kwon Yick mu je pisal, da naj se ne bega stran njega, ker se je vrnil v svojo domovino, kjer je spet srečen.

Marij Šuštar:

36

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

Prav ta njegova odločitev pa je premagala tudi Intelo, ki je prisluškovala Doljanovemu pogovoru v Morajo.

»Zaman so vsi moji napori,« si je dejala. »Ljubezni, ki mi je zrastle v srcu, ne morem in nečem zadušiti. Čemu bi mučila sebe in njega? Naj se zgodi kajkoli hoče. Njegova sem in on mora biti moj!«

S tem svojim trdnim in nespremenljivim sklepom se je Intelo odločila za zadnji korak. Telefonirala je Doljanu, in ga povabila k sebi.

Doljan je prejel njeno povabilo v svoji sobi in se takoj napolnil k njej. Tudi on se je bil odločil. Tudi on je uvidel, da je vsak boj proti tej ljubezni nesmiseln in zaman. Zato je sklenil stopiti pred princeso in ji odkriti svoje srce, vse svoje neskončno hrepenenje, ki je gorelo v njem od tistega trenutka, ko jo je bil prvič zagledal v sanjah na ladji in še bolj po onem drevu proslave v svetišču. Iskal je besed, s katerimi bi ji odkril vsa ta čustva, ko pa je stal naposled pred njo, v njeni sobi, kamor ga je pripeljala Sudaja, ki ga je čakala pri tajnem vhodu, je onemel kakor petošolec. Ni si upal niti dvigniti pogleda do njenih oči. Pa tudi Intelo se ni godilo bolje. Čakala je molče, kaj bo...

»Princesa...« je izjecljal naposled Doljan. Toda naprej ni mogel. Padel je pred njo na kolena in se oklenil njenih nog.

Intelu ga je mehko pobožala po lasih in dvignila k sebi. Našla sta se brez besed v objemu in čutila na ustnih prvi poljub...

»Ljubim vas,« je spregovoril naposled Doljan. »Ljubim tako, kakor vas ne bi mogel ljubiti nihče drugi. Zaman je bilo vse moje upiranje.«

»Tudi jaz sem se borila s svojim srcem,« je dejala Intelo nežno in ga posadila k sebi na divan. »Premislila sem vse in sklenila pozabiti na vas. Nalašč se nisem zanimala za vašo pota, a če se mi je posrečilo za nekaj časa premotiti svoje hrepenenje, se je potem pojavilo še z večjo silo in me gnalo k vam.«

»In sedaj sva se našla, moja zlata princesa.«

»Našla...« je pritrdila Intelo in se ga znova oklenila. »Nobena sila naju ne more ločiti.«

»Nobena?« je vprašal Doljan zaskrbljeno. »Kaj poroče oče, kaj vlada?«

»Ne vem,« je odgovorila Intelo. »Morda se bodo naposled vdali in nama dovolili srečo, po kateri sva zahtevala. Pa tudi če bodo nasprotovali, jaz bom ostala vekoma samo vaša. Prisegam vam, da

ne bom nikoli poljubila drugega moškega, pa naj se zgodi kajkoli. Sicer pa, saj zaenkrat ni treba, da kdo izve za najino ljubezen. Premislila sem že vse in uredila tako, da se bova lahko sestajala nemoteno in neopaženo.«

»Bojim se,« je odgovoril Doljan, »da naju bodo vedno izsledili. V tem kratkem času svojega bivanja v podmorju sem spoznal, da imate priprave, s katerimi lahko opazujete človeka naj bo kjerkoli. Nikjer v Oceanopolisu ni kotička, kjer bi bil človek popolnoma varen.«

»Menite?« je smeje se dejala Intelo. »Tako hudo ni. Opazujemo in zasledujemo lahko samo tistega, ki ne pozna sredstev, s katerimi to zasledovanje in opazovanje lahko prepreči. Od danes dalje boste varni tudi vi.«

Po teh besedah je stopila v sosedno sobo in se vrnila z neko malo pripravo ter jo izročila Doljanu.

»Glejte,« je dejala, »To je aparat, ki uničuje v vaši okolici vse one žarke in tokove, s katerimi bi vas kdorkoli lahko opazoval, vam hotel vsiliti svojo voljo ali pa vas tudi skušal otrpiti. Prosim vas samo, da čuvate ta aparat in ga nikomur ne pokazete! To je priprava, s katero smo opremljeni samo mi, ki pripadamo vladajočemu razredu podmorja.«

»A kaj bo, če izve vlada, da ste mi izdali svojo skrivnost?«

»Zako naj to izve?«

»Čisto preprosto! Če me bodo skušali opazovati in se jim to ne bo posrečilo, bodo vedeli takoj, da imam aparat za izločenje tujih vplivov in storili bodo vse,

da mi ga odvzamejo in izvejo kje sem ga dobil.«

»Na to zares nisem mislila. Toda dobro, bodite previdni in uporabljajte ga samo v skrajni sili. Mimo tega mi morate obljubiti, da me ne boste izdali.«

»To se ne bo nikoli zgodilo, princesa. Rajši bi izgubil življenje, kakor da bi vas izdal. Preveč sveta mi je ljubezen do vas, da bi jo komurkoli zaupal.«

»Zanašam se na vas, moj najdražji. Samo na ta način bova mogla doseči svoj smoter, samo na ta način bova mogla biti srečna.«

»In sedaj bom varen tudi pred Morajo,« je vzdihnil Doljan ves srečen. »Samo to mi povejte, princesa, niste bili vidisti, ki me je rešil njene vsiljivosti v Semisovem parku?«

»Ste to takoj ugenili?«

»Mislim sem si, da ni nihče drugi tako pazil na moje korake, kakor vi.«

»Zares. Opazila sem bila že na veselici po proslavi dneva potopitve, da se zanima za vas ena deklet našega razreda. Takrat še nisem vedela, da je to Moraja, slutila pa sem. Poznam jo predobro. V podmorju je malo lepših moških iz višje družbe, ki jih ne bi bila že skušala omesti in pridobiti zase s svojo divjo, a nestranno ljubeznijo. Gorje mu, kogar si izbere za svojo žrtev. Njen suženj postane in ne more se izviti iz njenih mrež vse dotlej, dokler se ga sama ne naveliča in ga vrže od sebe. Potem si izbere drugega, tretjega, četrtega... Tako je skušala zajeti v svoje mreže tudi vas, Doljan. (Dalje prihodnjic.)

Neprijetnosti modernega življenja

OD JUTRA DO VEČERA IN VEČERA DO JUTRA...

Kaj mislite, ali smo moderni ljudje normalni? Ne glede na relativiteto teorijo, ampak ali se lahko na primer reče, da so vaši živci zdravi? Jaz prav gotovo dvomim o tem. Imam seveda razloge, da to trdim, in sicer še prav tehtne razloge.

Pred kratkim sem obiskal znanega psihiatra.

»Pravite, da se ne počutite dobro? Nervozni ste?«

»Sem,« odgovorim.

On me nato prične izpraševati, ali je bil v moji rodbini kdo umobolen, epileptik ali alkoholik.

»Ne, vsi moji predniki so bili zdravi kakor dren.«

Gospod doktor me je tedaj ljubeznivo potrkal z majhnim kladivom na koleno, mi pogledal v oči in me vprašal, ali me rada glava boli in ali se kdaj onesvestim. Ko sem mu rekel, da me dostikrat boli glava, mi je preiskal kri in ko je tudi to končal, je pomenljivo skomignil z rameni, zamahnil z roko, kakor bi hotel izraziti dvom in rekel skozi zobe:

»Res ne vem, zakaj ste tako nervozni in izčrpani.«

Torej niti on ne ve!

Toda... Jaz in vi seveda vsaj čutiva, od kod to izvira. Evo...

Spim v težkem, trdnem spancu, Zviškoma planem pokonci.

Brrrr! Brrrr!... Ah, ta prokleti telefon! Skočim iz postelje, iz tople postelje. Kovinska zvonca telefona se mi zdita kakor oči pošasti... Halo!... Kdo tam?... Kaj?... Tukaj sem jaz in ne Tone Bučar!

Napačna zveza! To bi si bil lahko mislil. Kdo bi me sicer klical tako zgodaj! Seveda sem legel zopet v posteljo. Toda komaj sem dobro zaprl oči, nekaj strašno prasketajoče zabobni po ulici. To je stroj za phanje asfalta, ki je pričel delati. Kdo ve, kolikokrat bo še zabobnel! O spanju seveda ni več govora. Obupan vstanem in se jamem oblačiti. V zadnjem hipu opazim, da ni nikjer gumba od srajce. Oh, to večno zlo moške toalete!

Nazadnje sem ga našel v žepu telovnika. Ko sem hitro pogoltnih zajtrk, sem si opeknel ustnice. Za vruga! Na ustnicah se mi je naredil mehur. Zunaj vreščanje. Na dvorišču otepavajo preproge, kakor bi grmeli topovi. Pred vežnimi vrati se začuje močan glas mlekarja. V sosednem stanovanju brni priprava za vsrkavanje prahu. Nekdo pod menoj uglašuje klavir. Pravi dirindaj! In to že od ranega jutra!

Ah, ko bi bilo to vse! V tej zmešnjavi pa mora biti človek še zbran in mora imeti v glavi vse polno reči. Na primer: širina ovratnika številka 42, številka rokavic 9, telefon 2440, avtobus 1 in 3, nadalje številko hiše svojega dekleta, številko srečke, številko zavarovalne police, o, koliko različnih števil! Zdi se mi, da imam računski stroj v glavi, toliko je teh števil. Grozno se bojim, da se mi vse te številke ne zmešajo. Le pomislite, kako bi bilo, ko bi v trgovini zahteval ovratnik številko 9 in čakal na avtobus številko 2440! Strašno, zares, strašno!

Na ulici sem. Avtomobili, avtobusi, vozovi, trobente, sirene, zvonci, nešteto

klicev, klic prodajalca časopisov, voznikov itd. In temu pravijo »simfonija velikega mesta!« Vozim se z avtobusom. Moj sopotnik mi reče:

»Kakšno drvenje! Že pol ure stojim na eni nogi.«

»Da... ampak na moji nogi!«

Vsi potniki okrog mene čitajo časnike. Papir šelesti. To mi strašno draži živce, toda kaj hočem. Nazadnje pridem v pisarno. Pregledam jutrnjo pošto. Skoraj nobenega pisma, ki bi me razveselilo. Vse samo zahteve in opomini, tako se mi zdi, kakor bi bil ves svet zoper mene. Na vsa ta pisma je treba odgovoriti, toda gospodične strojepiske še ni...

Večer. Komu je mar zabava! Pa tudi če grem v gledališče, kinematograf ali kavarno, ali je to morda razvedrilo in oddih?

Ko ležem in me objame spanec, se zopet prične nočna simfonija. Če v sosednem stanovanju ne hrešči gramofon, se gotovo na strelhi breznata maček in mačka. Poskušam, da ju preženem toda zastoj, nekje visoko sta nad menoj in presunljivo mjavkata. Tri je že! Kaj naj počnem? Čeprav vem, da bi tega ne smel storiti, vendar vzamem prašek za spanec.

Zjutraj sem zopet ves obupan.

Zdravnik pa ne razume, zakaj so naši živci tako izčrpani. Res, to je težko razumeti!

Največja šampanjska steklenica.

Na chicaški svetovni razstavi je neka angleška tvrdka razstavila šampanjsko steklenico, o kateri se da mirne duše trditi, da je s svojo velikostjo postavila re-

kord med vsemi steklenicami sveta.

Tvrdka namerava te šampanjske velike kanke spraviti v promet in so namenjene za rodbinske gostije ameriških bogatašev. Steklenica je visoka 1 meter in ima vsebino 27 litrov šampanjca. Za odpiranje te steklenice služi poseben mehanizem, ki je montiran na vratu in glavi steklenice. Drugo redkost je razstavila neka francoska veletrgovina z vinom. Razstavila je konjak, ki je bil pred 216 leti, torej leta 1717. spravljen v klet z namenom, da se napravi iz njega pristni francoski konjak. Ta konjak je bil doslej razstavljen že na 17 velikih razstavah in je bil prirejen v francoskem departementu Cognacu.

Pečena ženska v krušni peč.

V vasi Šlagovu pri Trnavi so začutili prebivalci neke hiše, v kateri je tudi pekarna, iz kleti, kjer je nameščena krušna peč, hud smrad po osmojenem in ožganem mesu. Odprli so peč in našli v njej ostanke neke mlade deklice, ki je najprej zakurila peč, nato pa zlezla v njeno notranjost in se spekla. Vzrok sa momora je zopet: nesrečna ljubezen.

Ludovik XIV. in propovednik.

Francoski kralj Ludovik XIV. je vsako cerkveno besedo, vsako propoved božjo službo pozorno poslušal. Nekdo je poslušal lep govor znamenitega cerkvenega govornika Jeana Baptiste Mastilona. Ko je ta svoj govor končal, je rekel kralju Mastilonu: »Oče, jaz sem doslej slišal že veliko znamenitih govornikov in vselej sem bil zadovoljen z njimi. Kar se tiče vas, sem vselej, kadarkoli vas poslušam, nezadovoljen sam s seboj.«

Mali oglasi

Razno

RADI OPUSTITVE TRGOVINE
oblastveno dovoljena razprodaja. L. Ornik, Koroška cesta 9. Izrabite to izredno prilžnost! 2307

POHIŠTVO
lastnega izdelka dobavljajo po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev, Vetrinjska ul. 22. nasproti vrčke V. Weixl.

MARTIN SAFRAN,
sobo, črkoslikar, pleskar in tesar. Maribor, Slovenska ul. 16. prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1664

ENODRUZINSKO HIŠO
z vrtom prodam. Pobrežje, Stanko Vrazova ulica 13. 2648

HIŠO Z VRTOM
na Pobrežju za Din 40.000.— proti mesečnemu odplačevanju prodaja: Jugoslovanska hrana in mleka in posojilnica Maribor. Kralja Petra trg 6. 2586

RADI SELITVE
prodam štedilnik, otomano in 3 stolice. Vprašati: Frankopanova ulica 61. I. 5003

Stanovanje

TRI DO ŠTIRI
sobno stanovanje s kopalnico in vrtom v bližini parka. Trubarjeve, Ciril-Methodove, Majstrove, Prešernove. Razlagove, Aškerčeve ali Tomšičeve ulice iščem za takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 6000

Sobo išče

IŠČEM SOBO
s strogo separatnim vhodom v bližini Kralja Petra trga ali komande mesta. Naslov v upravi »Večernika«. 5000

Zgubljeno

ZELEZNIŠKO LEGITIMACIJO
sem izgubil. Kdor jo je našel, naj jo odda proti nagradi v del. drž. žel. 2650

Službo dobi

UČITELJA
ali učiteljico glasovirja iščem za svojo 13 letno hčerko. Samo dobre moči naj javijo svoj naslov upravi »Večernika« pod števil. »2651«. 2651

Tarzan II. del je izšel

Dobite ga v upravi »Jutra« in »Večernika«
Marlbor, Gosposka ul. 11

Fini pisemski papir

v največji izbiri v knjigarni in papirnici

Tiskovne zadruga Maribor

Aleksandrova cesta 13